

LÄRBRO

Socken i Forsa och Rute [ting](#) i Rute [setting](#), [Norder treding](#). Skrivs tidigast ca 1235, i den äldsta [taxuslistan](#), som "Lethubro" och i den från 1200-talets senare del som "Ladabro". Sockennamnet anses komma från ett ord "lada", stapla, vilket ska syfta på utfyllnader i sankmarker i området där kyrkan sedan uppfördes. Rester av kavelbroar har hittats i närheten av Lärbro kyrka, med 14^c dateringar från 300- och 900-tal.

Redan under 1100-talets senare del har en stenkyrka uppförts på platsen, men med tanke på platsens vikt och centrala position är det uteslutet att den inte förgåtts av en träkyrka. Om [Strelows](#) årtalsangivelse 1086 kan stämman är högst ovisst, men kyrkan måste ha varit tidig. En dörrplanka av ek, fälld ett antal år efter 1041 *kan* vittna om en tidigare träkyrka. Rester av 1100-talskyrkans torn har däremot återfunnits. I mitten av 1200-talet planlade man en ny kyrka och först uppfördes koret och därefter långhuset. I detta bygge blev det dock ett avbrott, men allt var klart före slutet av 1200-talet. Under 1300-talet har det nu stående tornet ersatt det äldre, vid omkring 1341, och kanske var avsikten att sedan fortsätta med nytt långhus och kor? Bygget var direkt inspirerat av [Helgeandskyrkans](#) åttkantiga långhus och kröntes i sin topp av gallerier, precis som samma kyrka och de nedre delarna på tornet, men 1522 orsakade en katastrof att man blev tvungen att kapa tornet. De fragmentariska målningarna i kyrkan tillhör 1200-talet och altarskåpet är från omkring 1400, men renoverades 1746 då helgon förväxlades. I koret står också en stol från 1200-talet. Invid kyrkan står en [kastal](#).

Foto Dick Wase.

I Lärbro är Röcklinge inte främst känt för dagens handelsträdgård, utan för det slag som nordergutarna 1313 utkämpade på [Röcklinge backe](#), mot kung Birger Magnusson, vilken försökte kräva gutarna på högre skatt. Uppenbarligen led kungen nederlag, men med Visbys hjälp höjdes öns skatt ändå, men då tog stadsborna på sig den största delen av den höjda skattebördan.

Från Lärbro är Mikael Taksten känd som tingsdomare (i Forsa) 1288. Han var säkert son till den Nicolaus Taksten som avled 1274, om vilken sägner om ondska har vävts. Även Mikaelson(?), Fridger Taksten, är känd, då han omkring 1330 avled och lät sig begravas hos [visbyfranciskanerna](#) med hustrun Halpiaud. Det råder ingen tvekan om att Takstens gård varit framstående i socknen. Näste domare, över Rute setting, är Angelboen 1313, som var den ena ledaren för nordergutarna i ovannämnda slag, sedan är det ett långt hopp till Botil Norrvange, tingsdomare i Forsa 1523 och hans son(?) Lauritz Norrvange 1535-1538 i samma ting. En prost i Nordertredingen är känd, kyrkoherden Jacob 1462.

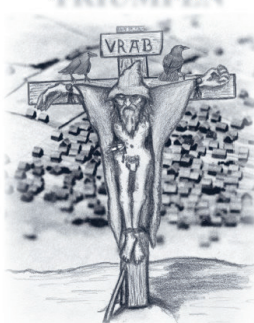
Tillbaka till hemsidan

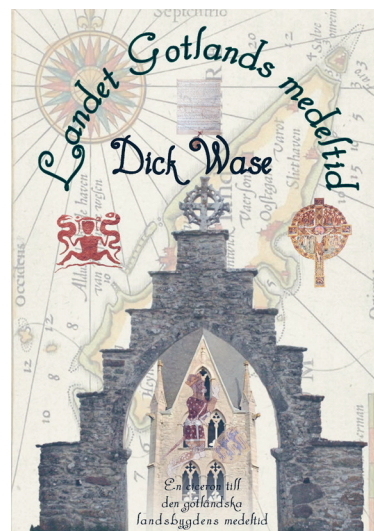
I skuggan av Triumfen. Den i särklass bästa roman om gotländsk medeltid som har skrivits. Även den mest autentiska medeltidsromanen som skrivits i landet.

Texter kring Gotlands medeltid. Viktig forskning kring medeltidens Gotland.

I SKUGGAN AV TRIUMFEN

En gotländsk medeltidsroman av:
DICK WASE

Landet Gotlands medeltid, gotländska landsbygden på denna webbsida i bokform.

HAIMDAGAR
Söndagsblad för alla tidars då

En jämförelse med Covid-19
Asiaten 1957
Över 5000 sjuka
Svårskilt utbrott i skolorna
André R. Andersson, sid 12-23

Ytterligare anteckningar av en nazistisk antisemit i Ekeby 1932-36
Undertryckt och kommenterad i ett historiskt böcker
sid 6-13

RÅDET I VISBY
Fram till ca 1585
Dick Wase sid 25-41

När- och varför- byggdes Vårfru-kyrkan i Visby?
sid 47-51

• Markdelning på Torsburg 1638-39
• Brandstodsvärderingar i Gammelgårn 1872
• Biskop Karls martyrdöd 1220 och Gutalagens tillkomst
• Summa Fiskefångst 1949
+ Folkmäns med tank
sid 27
sid 29
sid 30
sid 31
sid 32

Sjöman från Hellefs Torpederad och sänkt fyra gånger 1939-41
sid 33

Vräkning på Hallfreda 1937
sid 37

Fotboll Segrare och förlorare måls-väp-pojngång
1935 - 2011
sid 37

Flyttningar och Jordbruk Mangsarve vintersarve maren 1921
sid 33-36
sid 34-36

Industrihamnen på Åhr 1932-1947
Dittida intervju, unika fotos
sid 33-36

ISSN 1402-0011
www.haimdagar.se

Prenumerera på den i särklass bästa och mest vetenskapliga gotländska historiska tidskriften. **HAIMDAGAR**.
info@haimdagar.se

Visby medeltida ringmur – turen runt muren. Den bästa och mest perfekta skriften för din tur runt Visby ringmur.

Människornas Visby, den överlägset bästa guiden till Visbys medeltidshistoria.

HAIMDAGAR
Sökemagasin för allt tidens Gotland

En jämförelse med Covid-19
Asiaten 1957
Över 5000 sjuka
Starkt många i skolorna
Anders R. Johansson, sid 62-71

Ytterligare anteckningar av en nazistisk antisemit i Ekeby 1932-36
Undertryckt och kommenterat i ett brevtidligt blicker. ••• Sid 8-12

RÅDET I VISBY
Från till ca 1385
Dick Wase sid 25-41

Industrihamnen på Åhr 1932-1947
Dåtida intressen, sällna fotos
Sid 22-26

När - och varför - byggdes Vårfru-kyrkan i Visby?
Dick Wase, sid 42-49

- Markdelning på Torsburg 1638-39 sid 27
- Brandstodsvärderingar i Gammelgarn 1872 sid 29
- Biskop Karls martyrdöd 1220 och Gutalagens tillkomst sid 49
- Summa Fiskefångst 1949 sid 47
- Folkminne med tonk sid 48

Vräkning på Hallfreda 1937
Sid 51

Flyttningar och Jordbruk Mangsarve
vinternsommaren 1921 sid 34-36

Torpederad och sankt
1939-41 sid 30

Sjöman från Hellevi
sid 27

Segrare och förlorare
1935 - 2011
mål-sepp-pedagogiskt sid 51

Medlemspris: 1000 kr (inkl. porto)
www.haimdagar.se

Från en nu försvunnen gård i socknen, Barkare, kom visbysläkten Barker, känd bl a genom rådmannen och kyrkvärden vid Vårfrukyrkan, Amelung Barker 1319-1322 och Rotger Barker, avliden före 1369. En annan släkt som kan ha emanerat därifrån är "Skagge", känd genom bl a Kopeke Skagge, som 1338 var frände till en medlem av en av hansans mest betydande släkter, Pleskow. Enligt en runinskrift dog nämligen Botvid Bora i "Skakoi" (Skaggö) i Lärbro. Enligt en gravsten i kyrkan tycks också visbysläkten Axe ha funnits i socknen. En Rodv[ald] kallad A(x)[e] begrovs i kyrkan omkring 1300 och har förmodligen etablerat sig där som [saluman](#). Kanske beroende på härstamning därifrån.

I [taxuslistorna](#) har socknen en avgift om 6 mark.

Foto Dick Wase.

Från Röcklinge backe.

Prenumerera på den i särklass bästa och mest vetenskapliga gotländska historiska tidskriften. **HAIMDAGAR**.
info@haimdagar.se

DE MEDELTIDA VISBYKYRKORNA

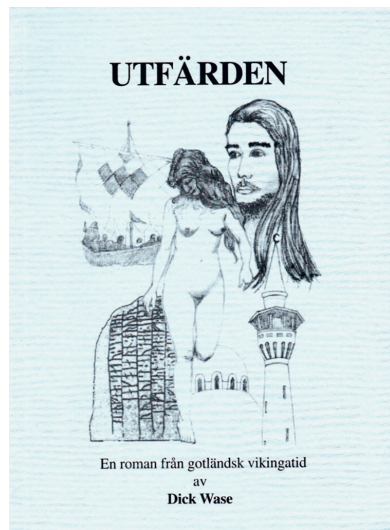
En vägledning till kyrkoruinerna och domkyrkan

Dick Wase

De medeltida Visbykyrkorna. Den bästa ciceronen till Visbys medeltida kyrkor.

2

Utfärden. Spännande roman från gotländsk vikingatid utifrån den sk "Bogestenen".

Dick Wase i Haimdagar 1998-2019. Viktig forskning kring medeltidens Gotland.

[Tillbaka till hemsidan](#)

